

Riječ urednika

U naše se vrijeme veliča kult mladosti, zdravlja i ljepote. Pred starošću, bolestima i tjelesnim nedostacima zatvara se oči i skreće pogled. Osobe s invaliditetom i one hendikepirane, gleda se sažaljivo i uglavnom ih se vidi kao teret društva. Pritom, rijetki uviđaju da nemoćni i potrebni pomoći nisu tek neki »posljednji Mohikanci« ili relikti iz hude prošlosti kada znanost i medicina nisu bile toliko razvijene. Naime, pouzdano možemo reći da patnja, nemoć i smrt, unatoč velikome budućem napretku medicine, neće nestati ni iz svijeta prirode ni iz ljudskog društva. Evolucija, kao način kako Bog svijet stvara, odvija se putem potvrđivanja varijanti podobnijih životnim uvjetima. Zato je prirodni proces postajanja novih vrsta prepun životne radosti, ali je također popraćen golemom boli i umiranjem. No, pojavom čovjeka nastupio je kopernikanski obrat: snagom svoga duha čovjek je kadar oprijeti se mehanizmu prirodnoga odabira i svoje odnose uređivati prema etičkim načelima. »Najplemenitiji dio naše naravi«, kako to kaže C. Darwin, ne dopušta nam da iz društva uklanjamo slabe i bolesne, nego nas sili da im pomažemo.¹ Jasno je, dakle, bilo i njemu da će različiti oblici nemoći uporno ostajati među nama, kao trajan izazov civiliziranim zajednicama, njihovu kolektivnom iskustvu i mudrosti. Isusova opomena: Siromaha ćete imati uvijek (usp. Iv 12, 8) vodi nas u istom smjeru. Kristovi učenici računaju na tu čisto naravnu evolucijsku razinu neminovne patnje, ali je uvijek među njima bilo onih koji su znali da se s najrazličitijim oblicima nemoći i bolesti moraju suočiti na evandeoski, tj. na Isusov način, u nadi da će to prihvatiti i svi drugi.

Kako se Isus suočio s nemoću i bolestima – čitamo u evanđelju. On se prigibao do potrebnika kao njihov poslužitelj. Pomagao im je da se oslobode od bolesti, nemoći, a posebice od – straha. Duši i srcu preplašena čovjeka obično se obraćao posve osobno: Ne boj se! Učenicima nije potvrdio da je bolest ili nemoć kazna za grijeh, bilo hendikepiranoga bilo njegovih roditelja, nego ih je upozorio na to da je i pred njima životna zbilja kao prigoda da proslave Boga. Bog se proslavlja u stvaranju pa je i njegov Sin djelovao na dobro kljastih, gubavih, slijepih i gluhih, ali ne

1 »Pomoć što je po sili osjećaja pružamo nemoćnima poglavito se pojavljuje kao sporedan rezultat nagona simpatije, koji je prvobitno stečen kao dio društvenih nagona, pa je zatim, na već prikazani način, postajao sve profinjeniji i sve se dalje širio. Mi pak ne bismo mogli spriječiti našu simpatiju, čak ako se unesu jaki razlozi razuma, a da ne povrijedimo najplemenitiji dio naše naravi« (Darwin, C., *Podrijetlo čovjeka i odabir ovisan o spolu*. Preveo J. Balabanić, Zagreb, Školska knjiga, 2007., I., str. 116).

s visoka, nego uspostavljajući s njima ljudski odnos. Nije im samo činio dobro, nego je stvarno bio s njima. Učenike je poučio da se samo tako čini »Božja djela« i sudjeluje u Božjem stvaranju (usp. Iv 9, 2-3), dakle, gradeći zajedništvo na njegov, tj. Kristov način.

Kristov način u izgradnji Božjega nezgotovljenog svijeta naslućen je već na početku Biblije. Tu čitamo kako je Božje stvaranje nadvladavanje kaosa, »pustoši i praznine«. U takvu stvaranju po Riječi/Logosu, Bog »izlazi iz sebe« i objavljuje se kao ljubav koja prijateljski druguje s ljudima. Kakav je taj izlazak iz sebe postaje nam bjelodano gledajući Krista. U njemu vidimo Boga koji svladava kaos boli i smrti i koji se, konačno kao Raspeti Bog, milosrdno »miri« i sa samim zlom (»ne znaju što čine«) i tako mu podsijeca korijene. Otvorio je svoj vazmeni put muke, smrti i uskrsnuća svim ljudima. U ovome eonu i dalje je tu fizička nemoć, bol i smrt, ali i mogućnosti punine života, života u izobilju (usp. Iv 10, 10). Taj život živi se u zajednici vjernika koja se vodi logikom ljubavi, davanja života za druge, pranja nogu drugima, logikom izgradnje zajedništva. »Ovo je tijelo moje koje se daje za vas« (Lk 22, 19). Opravši noge učenicima reče: »Dao sam vam primjer da i vi činite kako ja učinih vama« (Iv 13, 15). Riječ je o zajedništvu jednakih i jednako vrijednih osoba gdje se u povjerenju prihvaća druge, kao što sve ljude prima Otac – onakve kakvi jesmo, do polaganja života za njih. Što je tako ispunjeni ljudski život, Bog je objavio u događaju Krista, siromašnoga Sluge, a prema evanđelju, naša uključenost u to Božje djelo provjerava se u našim životnim odnosima prema »najmanjima od braće« (usp. Mt 24, 40) Posve je uzaludna i nevjerođostojna vjera i pobožnost koja samo više »Gospodine, Gospodine« (Mt 7, 21). Činjenje ili nečinjenje dobrih djela i to »najmanjima od braće« bit će i jedini kriterij prepoznavanja Isusovih učenika kad padnu sve maske i prividi na kraju vjekova (usp. Mt 25, 45). Dakle, to je prepoznajni znak vjernika već sada i »bit će« raspoznajni znak na posljednjem sudu.

Slijedi zaključak da se ne može biti kršćanin bez dobrih djela i promicanja životnoga zajedništva s najpotrebnijima. Jer, »dobra djela« mogu se činiti i na daljinu, »da nas ljudi vide«, formalistički, kao što je »neobraćeni« Petar za Muke Isusa pratio tek »izdaleka«. Kršćanin nužno uspostavlja zajedništvo, on potrebnoga prati izbliza! U protivnom slučaju, nije ništa bolji od nevjernika. Ljudi u njemu ne vide ni Isusa ni Oca. Stoga je neprijeporno da su kršćani, zbog dara koji su primili, najodgovorniji za odnos prema siromašnima, bolesnima i osobama s posebnim potrebama u društvu gdje žive i u današnjem svijetu. A svi koji na tome tiho i zauzeto rade nasljeđuju Slugu Jahvina, Krista, koji »ne lomi napuknutu trsku niti gasi stijenj što tinja« (Iz 42, 3).

Ovaj broj našega časopisa zamišljen je kao tematski. Znanstveni, pregledni ili stručni članci, od prvoga, »Etičke implikacije psihodinamičkih teorija« do, isključno, članka »Neke dimenzije religioznosti mladih«, uvod su u središnji blok koji izrijekom govori o potrebi brige za nemoćne i hendikepirane, u čistome evanđeoskom duhu karizmatičke ličnosti Jeana Vaniera i njegovih zajednica. Taj blok, od uvodnoga teksta »O životu i djelu Jeana Vaniera« do popisa njegovih knjiga prevedenih u nas i članaka o njemu (»Literatura na hrvatskom jeziku«), s više je suradnika pripremio i uredio član našega uredništva mr. sc. Tomislav Kovač. Tu je niz pravih bisera sastavljen od nevelikih članaka, intervjuja, prikaza knjiga i ogleđa, a dio su rubrike *Svjedočenja*. Mnogima će jednostavna svježina evanđeoske poruke, pretočene u život s najpotrebnijima, zazvučati kao da je prvi put čuju. Evanđelje je uvijek novo, samo ga treba ozbiljno i doslovce uzeti, poput Franje Asiškoga, *sine glossa*.

BLAGOSLOVLJEN BOŽIĆ
I RADOST BOŽIĆA
U 2009. GODINI

*Pojavila se dobrostivost i čovjekoljublje
Spasitelja našega, Boga,
on nas spasi po svojem milosrđu:
kupelji novoga rođenja i obnovljenja po Duhu Svetom,
koga obilno izli na nas po Isusu Kristu,
Spasitelju našem
da budemo baštinici života vječnoga (usp. Tit 3, 4).*

*Uredništvo Nove prisutnosti
Kršćanski akademski krug*